

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

Затверджено
Приймальною комісією
Протокол №4 від 24.01.2018 р.
Голова приймальної комісії

_____ В.П.Коцур

Програма
вступного випробування з
географії з методикою викладання

При вступі на навчання для здобуття ступеня «магістр»

Переяслав-Хмельницький – 2018

ГЕОГРАФІЯ З МЕТОДИКОЮ ВИКЛАДАННЯ

Пояснювальна записка

Програма вступних випробувань розроблена на основі Типових навчальних програм підготовки фахівців ВНЗ III-IV рівня акредитації і спрямована на виявлення професійної компетентності вступників у відповідності до Державних стандартів вищої освіти.

Вступні випробування проходять відповідно Правил прийому та «Положення про організацію та проведення вступних випробувань у формі письмового тестування в ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».

Програма вступного випробування

Вступ до економічної і соціальної географії

Об'єкт і предмет економічної і соціальної географії. Місце економічної і соціальної географії в системі географічних наук. Структурна організація суспільно-господарського комплексу.

Методологічні основи економічної і соціальної географії.

Територіальний поділ праці та економіко-географічне районування.

Основи територіальної організації суспільства. Просторова структура територіальної організації суспільства. Соціальний розвиток у регіональному вимірі. Структура суспільного виробництва.

Просторові аспекти глобальних проблем людства.

Географія світового господарства.

Поняття про світову економічну систему. Функціональні системи світової економіки.

Географія високорозвинутих країн світу. Особливості їх економіки.

Країни з перехідною економікою, їх географія та особливості розвитку.

Назвати основні економічні, політичні, фінансові та військові угруповання країн світу.

Економіка природокористування

Еколого-економічний зміст природокористування. Економічна оцінка матеріального виробництва. Закономірності і принципи природокористування. Головні аспекти використання ПТП для збалансованого природокористування.

Регіональна економічна географія

Етапи соціально-економічного розвитку країн Східної Європи та їх національні програми переходу до ринкової економіки. Загальна характеристика країн Східної Європи (постсоціалістичних). Економіко-географічні особливості розвитку господарського комплексу Польщі. Місце Китаю в світовому господарстві та особливості розвитку його господарського комплексу. Особливості регіональної політики в Україні.

Регіональні географічні, політичні та економічні особливості розвитку колишніх республік Радянського Союзу.

Основні напрямки та особливості розвитку Литви, Латвії й Естонії.

Соціально-економічний розвиток Білорусії.

Природно-ресурсний потенціал Російської Федерації. Територіальна структура господарського комплексу Російської Федерації. Проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку Російської Федерації.

Економіко-географічна характеристика республіки Казахстан. Природно-ресурсний потенціал Казахстану та його територіальні відмінності. Внутрішні економічні райони Казахстану.

Проблеми та перспективи розвитку республік Середньої Азії (Узбекистан, Туркменістан, Киргизія, Таджикистан).

Соціально-економічні та геополітичні проблеми розвитку республік Закавказзя.

Основи суспільної географії

Суть об'єкта та предмета вивчення суспільної географії, формування української економіко-географічної школи. С.Л. Рудницький - фундатор української економічної географії. Лідери і сучасні регіональні центри української соціально-економічної географії. Концепції регіональної політики в Україні.

Географічний поділ праці як основна суспільно-географічна категорія. Основи суспільно-географічного районування. Перспективи розвитку і завдання суспільної географії.

Методика викладання географії

Предмет методики викладання географії як науки. Основні категорії методики. Структура науки, зв'язок з іншими науками. Сучасні проблеми методичної науки. Методи науково-педагогічних досліджень у шкільній географії та методиці викладання. Педагогічний експеримент. Розвиток шкільної географії та методик викладання.

Завдання, структура та зміст шкільного курсу географії. Загальноосвітні та світоглядні завдання географічної освіти. Система географічних наук та її відображення в шкільному курсі.

Методи навчання географії. Характеристика методів за рівнем організації навчально-пізнавальної діяльності учнів. Проблеми навчання географії.

Засоби навчання географії. Суть і функції засобів навчання географії. Сучасна класифікація. Географічна карта як джерело знань.

Процес навчання географії. Навчання як двосторонній процес, формування знань: поняття, причинно-наслідкові зв'язки, закономірності уявлення, факти.

Принципи навчання географії. Виховуючий характер навчання, краєзнавчий принцип.

Форми організації навчання географії. Урок географії. Проблема сучасного уроку. Типи і структура уроків. Планування навчальної роботи. Підготовка до уроку. План-конспект. Поурочне, тематичне і календарне планування. Навчальні екскурсії з географії. Теоретична, практична і організаційна підготовка до екскурсій. Зміст, організація та методика проведення екскурсій в природу та на виробництво.

Позакласна робота з географії. Значення, організаційні форми, зміст, методика проведення позакласної роботи. Тиждень географії. Географічні олімпіади. Туристсько-краєзнавча робота.

Курс загальної фізичної географії. Мета та навчально-виховні завдання, світоглядні ідеї. Структура та зміст курсу. Дидактичне забезпечення курсу, реалізація краєзнавчого принципу. Організація і методика спостережень у природі. Календар погоди. Фенологічні спостереження. Система практичних робіт. Практичні роботи на місцевості. Екскурсія на підприємство, мотивація навчальної діяльності. Значення курсу як засобу профорієнтації учнів.

Курс економічної і соціальної географії світу. Мета і навчально-виховні завдання, структура і зміст курсу. Економіко-географічні поняття. Система понять і причинно - наслідкових зв'язків. Методика формування знань і вмінь учнів. Міжпредметні зв'язки. Самостійні і практичні роботи в курсі. Дидактичне забезпечення. Формування основ розуміння сучасної політичної карти світу. Вивчення населення світу, світового господарства. Типові плани економіко-географічних характеристик країн. Вступні і узагальнюючі уроки.

Географія ґрунтів

Класифікація ґрунтів. Сутність, завдання і причини сучасних класифікацій ґрунтів. Таксономічні одиниці (на прикладі ґрунтів України).

Грунтово-географічне районування світу: сутність і схема. Основні типи ґрунтів ґрунтово-географічних поясів (полярного, кореального, суббореального, субтропічного і тропічного) та фактори їх формування.

Земельні ресурси України. Земельний фонд і характер його використання, проблеми раціонального використання, меліорації та збереження земель.

Загальні закономірності географічного поширення ґрунтів, закони широтної зональності, довготної секторності, висотної поясності і топографічних рядів. Структура ґрунтового покриву регіону на прикладі Чернівецької області.

Біогеографія

Поняття про біосферу. Біосфера та її межі. Співвідношення понять біосфера та географічна оболонка. Мета і функції живої речовини в біосфері. Кругообіг азоту і вуглекислого газу.

Поняття про ареал, типи ареалів. Охорона видів. Вплив людини на розселення рослин і тварин.

Висотна поясність в розподілі живих наземних організмів. Структура висотної поясності в гірських країнах різних широтних зон регіонів. Ґрунти висотної поясності.

Географічні закономірності поширення організмів і угруповань. Основні типи біомів. Рослинність і тваринне населення біомів вологих екваторіальних лісів.

Основи екології

Основні поняття екології. Основні положення екології. Елементи і чинники середовища, їх класифікація. Вчення про природне середовище.

Кліматичні чинники: світловий режим, повітря, температура, волога їх характеристика.

Волога. Роль вологи в житті та поширенні організмів. Екологічні групи організмів по відношенню до вологи.

Біотичні чинники. Форми біотичних відношень. Живі організми як середовище мешкання.

Географічний моніторинг

Наукові основи організації географічного моніторингу.

Принципи організації та функціонування системи географічного моніторингу. Методика планування моніторингових спостережень. Державна система моніторингу довкілля в Україні. Організація географічного моніторингу в країнах світу.

Методика проведення моніторингу абіотичних та біотичних компонентів геосистем..

Методика проведення гідрометричного моніторингу.

Методика проведення гідрохімічного та гідробіологічного моніторингу. Методика проведення моніторингу забруднення атмосферного повітря. Метеорологічні спостереження при проведенні моніторингу забруднення атмосферного повітря. Методика проведення моніторингу забруднення ґрунтів. Моніторинг сейсмічних явищ. Методика проведення радіоекологічного моніторингу.

Інтерпретація результатів моніторингу та розробка схем управління процесами зміни стану навколишнього середовища

Аналізування результатів моніторингових спостережень. Прогнозування та регулювання стану геосистем на основі даних моніторингових спостережень. Методи управління антропогенним навантаженням на геосистеми.

Основи ландшафтознавства

Ландшафтознавство - наука про ландшафтні комплекси: зміст, завдання, значення, об'єкт, предмет і місце ландшафтознавства в системі географічних наук. «Відкриття ландшафту» - важлива віха в історії розвитку сучасної фізичної географії та всіх природознавчих наук.

Морфологічні одиниці ландшафту, їх діагностичні ознаки і приклади (фації, урочища, місцевості, ландшафт). Специфічні морфологічні одиниці гірських ландшафтів.

Класифікація і типи ландшафтів Землі. Причини загальнонаукової класифікації ландшафтів. Типологічна класифікація ландшафтів (за В.А. Ніколаєвим, В.М. Пашенком).

Антропогенні ландшафти: сутність, класифікація, їх властивості. Ландшафти сільськогосподарські, лісгосподарські, гірничопромислові, транспортні і ін.

Фізична географія материків і океанів

Історія формування території Євразії. Природні фактори диференціації ландшафтів.

Рельєф Північної Америки, його зв'язок з тектонічною будовою. Характеристика географічних поясів, секторів та ландшафтних зон.

Австралія та Океанія. Подібність і відмінність їх ландшафтів у порівнянні з півднем Африки і Південної Америки, Тваринний світ Австралії. Тварини-ендеміки.

Південна Америка, роль протилежно направлених океанічних течій, системи Анд та центрів дії атмосфери над океаном в формуванні основних рис материка. Природні зони Південної Америки.

Фізична географія України

Геологічна і геоморфологічна будова України. Основні орографічні одиниці на території України. Водні і кліматичні ресурси.

Географо-екологічні проблеми в Україні. Охорона природи в Україні. Суспільно-еколого-економічні функції біосферних заповідників України. Основні види природокористування в Україні. Обґрунтування схеми фізико-географічного районування України.

Основи наукових досліджень. Вступ до спеціальності

Значення науково-дослідної роботи щодо вирішення теоретичних і практичних питань розвитку господарства і науки.

Науковий потенціал України. Суть і значення поняття «системи знань».

Теоретико - методологічні основи наукового пізнання та творчості. Методи географічних досліджень.

Світоглядні концепції географічних курсів. Нові методи дослідження в географічній науці. Застосування результатів наукових досліджень на практиці.

Екологічні аспекти потенціалу географічної науки.

Економічна і соціальна географія України

Територія, кордони: етнічні, державні; економіко-географічне і геополітичне положення України; адміністративно-територіальний устрій.

Історичні особливості та основні етапи розвитку продуктивних сил України.

Демографічна характеристика населення і регіональні особливості демографічних проблем в Україні.

Загальна характеристика господарського комплексу України. Основні елементи територіальної структури промисловості та сільського господарства.

Наукові основи соціально-економічного районування території.

Сучасна мережа економічних районів в Україні.

Історична географія

Розвиток географії грецькими вченими (Фалес, Анаксимандр, Анаксимен, Гекатей, Геродот, Гіппократ, Демокрит, Парменід, Евдокс, Аристотель, Ератосфен, Гіппарх, Посидоній, Страбон).

Внесок у розвиток географії римськими вченими (Варрон, Цицерон. Помпоній Мела. Пліній Старший, Сенека, Марін Тірський, Клавдій Птолемей).

Географія Середньовіччя (V - середина XIII ст.).

Географія початку Нового часу (1650-і 765 pp.: Сумативістська концепція, стихійно-матеріалістичні погляди на розвиток природи).

Розвиток географії у класичний період Нового часу (Александр Гумбольдт, Карл Ріттер).

Картографія з основами топографії.

Топографо-геодезичне вивчення землі: вимірювання на місцевості, зйомки, зображення місцевості на картах і планах. Зв'язок топографії та геодезії з іншими науками.

Поняття про форму і розміри Землі та способи їх визначення. Методи проектування земної поверхні на рівневу поверхню і площину. Поняття про масштаб зображення земної поверхні. Види масштабів.

Системи координат, що застосовуються в топографії і геодезії.

Топографічні карти і плани: визначення, вимоги, яким вони повинні відповідати.

Елементи топографічних карт і планів: математична основа, географічний зміст, геодезична основа. Проблема генералізації на топографічній карті. Види зйомок місцевості та комплекти приладів.

Географічна карта і картографія: зміст, визначення, методи досліджень. Основні властивості географічних карт. Структура географічної карти. Використання географічної карти в наукових дослідженнях. Типи географічних карт: принципи виділення, характеристика. Прикладний тип географічних карт.

1. Картографічна проекція - як елемент математичної основи карти.

Принципи і методи їх побудови.

2. Географічна основа як базова при складанні тематичних карт.

3. Графічні засоби зображення в картографії.

4. Картографічна генералізація: зміст, види, шляхи.

5. Організація, сучасний стан і перспективи розвитку картографічних робіт в Україні.

Список рекомендованої літератури

1. Ампілогова А.П., Ціль уроку- ключова основа технології його проведення//Географія,2007.-15-16.– С.42-44
2. Андреева В.М., Політична карта. Населення світу. 10 клас//Бібліотека журналу "Географія",2004.-7.– С.3-160
3. Андреева В.М., Урок географії в сучасних технологіях/ В.М.Андреева, О.Є.Шматько;/Бібліотека журналу "Географія",2006.-11.– С.4-170
4. Андрушова Ю.С., Воспитательная роль школьной географии//География в школе,2006.-7.– С.42-44
5. Атлас. Економічна і соціальна географія світу.– Київ:Картографія, 2000.– 47 с.
6. Байназарова А.М., Дидактична мозаїка з географії / А.М.Байназарова, Ю.М.Афанасенко, О.Ю.Селіверстон//Бібліотека журналу "Географія",2005.-2.– С.3-96
7. Басова Л.В., Тесты по географии (Продолжение. Начало см. в №1)//География в школе,2005.-2.– С.57-64
8. Басова Л.В., Тесты по географии//География в школе,2005.-1.– С.53-68
9. Баужайте Ж., Уроки з теми "Україна на карті світу" в 9 класі//Географія та основи економіки в школі,2004.-1.– С.21-23
10. Беззубко Л.В., Географія промисловості України. 9 клас. Матеріали до теми//Бібліотека журналу "Географія",2004.-11.– С.3-112
11. Безуглий В.В., Економічна і соціальна географія зарубіжних країн:Навч. посібник.– Київ:Академія, 2005.– 704с.– (Альма-матер)
12. Безуглий В.В., Регіональна економічна і соціальна географія світу:Посібник/ В.В.Безуглий, С.В.Козинець.– Київ:"Академія", 2003.– 688 с.
13. Беликова Н.А., Экскурсии. Опыт проведения/ Н.А.Беликова, Э.В.Ковалевич;/География в школе,2005.-3.– С.48-51
14. Беловолова Е.А., К вопросу об усилении практической направленности школьной географии//География в школе,2006.-6.– С.39-46
15. Беловолова Е.А., Усиление практической направленности школьной географии в соответствии с современными требованиями к результатам обучения//География в школе,2005.-5.– С.47-55
16. Бескова Н., Методичні рекомендації до вивчення географії у 2007/08 навчальному

- році/ Н.Бєскова, Л.Манусенко;/Географія та основи економіки в школі,2007.-6.– С.2-6
17. Бібліотека журналу "Географія".– Харків:Вид. група"Основа", 2004
  18. Блїй Г. де, Географія: світи, регіони, концепти:Пер. з англ./Г. де Блїй, П. Муллер, О. Шаблїй.– Київ:Либїдь, 2004.– 740 с.:іл.
  19. Будник М.А., Використання сучасних інформаційних технологій//Географія,2007.-5.– С.7-14
  20. Галалюк Н., Методи та прийоми роботи з географічними картами на уроках географії//Краєзнавство. Географія. Туризм,2007.-37.– С.11-14
  21. Гетьман В., Рекреаційні навантаження на ландшафти//Бібліотека "Шкільного світу". Краєзнавство. Географія. Туризм.,2004.-2.– С.33-46
  22. Голиков А.П., Вступ до економічної і соціальної географії:Підручник/ А.П.Голиков, Я.Б.Олійник, А.В.Степаненко.– Київ:Либїдь, 1997.– 320 с.
  23. Голиков А.П., Вступ до економічної і соціальної географії:Підручник/ А.П.Голиков, Я.Б.Олійник, А.В.Степаненко.– Київ:Либїдь, 1996.– 320 с.
  24. Дейнека О.Г., Розміщення продуктивних сил України:Навч. посібник.– Київ:Олант, 2001.– 120с.
  25. Демкович В., Методи й прийоми роботи з географічними картами//Географія та основи економіки в школі,2006.-5.– С.23-26
  26. Дмитриевский Ю.Д., Очерки социально-экономической географии:Развитие и проблемы.– Ленинград:Наука, 1990.– 162 с.
  27. Добровольский В.В., Проблема геологических знаний в системе среднего образования и геологическая подготовка учителя географии//География в школе,2004.-2.– С.43-47
  28. Душина И.В., О гуманизации содержания школьной географии//География в школе,2005.-4.– С.39-41
  29. Економічна і соціальна географія світу:Навч. посіб./За ред. С.П. Кузика.– Львів:Світ, 2003.– 672 с.
  30. Економічна і соціальна географія світу:Навч. посібник для учнів 10кл./За ред. Є.П.Качана.– Тернопіль:Астон, 1999.– 332с.
  31. Економічна і соціальна географія світу:Підручн. для 10 кл./Б.П. Яценко, В.М. Юрківський, О.О. Любіцева та ін.; За ред. Б.П. Яценка.– Київ:Форум, 2004.– 351с.
  32. Завдання ХХХІІІ Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії//Географія та основи економіки в школі,2006.-6.– С.26-34
  33. Завдання ХХХІV Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії//Географія та основи економіки в школі,2007.-6.– С.25-30
  34. Завдання для державної підсумкової атестації учнів 9 та 11 (12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів//Географія та основи економіки в школі,2006.-2.– С.2-6
  35. Завдання для державної підсумкової атестації учнів 9 та 11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Географія. Основи економіки//Географія та основи економіки в школі,2004.-1.– С.4-9
  36. Завдання для державної підсумкової атестації учнів 9 та 11(12)-класів загальноосвітніх навчальних закладів.ГЕОГРАФІЯ//Географія та основи економіки в школі,2005.-3.– С.2-4
  37. Завдання для Державної підсумкової атестації учнів 9 та 11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів. ГЕОГРАФІЯ. ЕКОНОМІКА//Географія та основи економіки в школі,2007.-2.– С.2-7
  38. ЗАГАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ. Програма для учнів 6 класу 12-річної школи (70 год, 2 год. на тиждень)//Географія та основи економіки в школі,2006.-5.– С.18-21
  39. Заїченко С.І., Картки для перевірки домашнього завдання. 6 клас//Географія,2007.-19.– С.32-й внесок
  40. Источниковедение:Теория. История. метод. источники российской истории: Учеб.

- пособие/И.И.Данилевский, В.В.Кабанов, О.М.Медушевская, М.Ф.Румянцева.– Москва:Рос. Гос. Гуманит. ун-т, 1998.– 702с.
41. Историчне джерелознавство:Підручник/Я.С. Калакура, І.Н.
  42. Іщук С.І., Географія промислових комплексів:Навч. посіб.– Київ:ІСДО, 1993.– 136 с.
  43. Каїра З.С., Розміщення виробничих сил:Навч. посіб./ З.С.Каїра, А.І.Омельянчук, О.С.Поважний.– Донецьк:Альфа-прес, 2006.– 320 с.
  44. Категории исторических наук:Сб. статей/Отв. ред. В.Н.Боряз.– Ленинград:Наука, 1988.– 172с.
  45. Кобернік С., Самостійна робота учнів з географії та проблема її вдосконалення//Географія та основи економіки в школі,2007.-7.– С.2-6
  46. Козенко А.В., Металлический фонд Украины.– Київ:Наук. думка, 1990.– 120с.
  47. Корнєєв В.П., Економічна і соціальна географія світу:Дидактичні матеріали: Посібник/ В.П.Корнєєв, О.В.Корнєєв, О.М.Топузов.– Київ:ЕксОб, 1999.– 78 с.
  48. Кухар О.Д., Північна Америка. 7 клас. Цікаві факти [Матеріали до уроків]//Географія,2007.-4.– С.15-16
  49. Кучер Т.В., Экологическое образование учащихся в обучении географии.– Москва:Просвещение, 1990.– 128с.
  50. Лёвочкин И.В., Основы русской палеографии.– Москва:Кругъ, 2003.– 176с.
  51. Леонтьєва Г.Г., Економічна і соціальна географія. Україна:Робочий зошит: Навч. посібник.– Суми:Університетська книга, 2002.– 136 с.
  52. Леонтьєва Г.Г., Лекції з економічної і соціальної географії. Країни СНД:Навч. посіб.– Суми:Університетська книга, 2005.– 96с.
  53. Лис Ю., Географічний майданчик у школі//Географія та основи економіки в школі,2007.-1.– С.4-10
  54. Лис Ю., Кабінет географії: яким йому бути//Географія та основи економіки в школі,2006.-1.– С.3-5
  55. Лукашевич О.А., Хрестоматія з теоретичного джерелознавства:Навч. посібник/ О.А.Лукашевич, К.В.Манжул.– Кіровоград:ДКП "Поліграфія", 1990.– 78 с.
  56. Масляк П.О. та ін., Словник- довідник учня з економічної і соціальної географії світу:Навч. посібник/П.О.Масляк, Я.Б.Олійник, А.В.Степаненко.– Київ:Лібра, 1996.– 328с.
  57. Матюшин Г.Н., Историческое краеведение.– Москва:Просвещение, 1987.– 207с.
  58. Мельник С.А., Управління регіональною економікою:Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц.– Київ:КНЕУ, 2001.– 152 с.
  59. Методика викладання географії//Бібліотека "Шкільного світу". Краєзнавство. Географія. Туризм.,2005.-3.– С.3-128
  60. Методичні рекомендації до вивчення географії у 2007/08 навчальному році//Краєзнавство. Географія. Туризм,2007.-25-28.– С.3-6
  61. Назаренко Т., Географічна наука і її відображення в шкільних курсах географії//Рідна школа,2006.-7.– С.47-51
  62. Назаренко Т., Зміст і методика диференційованого навчання географії в школі//Географія та основи економіки в школі,2005.-7.– С.2-3
  63. Назаренко Т.Г., Зовнішнє незалежне тестування//Географія,2007.-3.– С.2-6
  64. Назарук М., Екологічне виховання на уроках географії/ М.Назарук, О.Турчинська;/Педагогічна думка,2006.-2.– С.47-50
  65. Науменко С., Географічна складова змісту початкової освіти у навчальних програмах та підручниках 1900 - 1917 років//Географія та основи економіки в школі,2007.-6.– С.35-38
  66. Нестандартний урок географії//Бібліотека журналу "Географія",2005.-9.– С.3-144
  67. Новицька Л., Конкурс-свято "Наш європейський дім. Норвегія"//Географія та основи економіки в школі,2006.-2.– С.40-41
  68. Огородникова Н.В., Проектная деятельность старшеклассников//География в школе,2006.-1.– С.55-61

69. Огородникова Н.С., Проектная деятельность//Краєзнавство. Географія. Туризм,2007.-25-28.– С.67-71
70. Олексів Т., Горгани/ Т.Олексів, В.Клід;/Бібліотека "Шкільного світу". Краєзнавство. Географія. Туризм.,2004.-2.– С.108-114
71. Олімпіади з географії. Краєзнавство. Географія. Туризм. Бібліотека/Упоряд. Н. Муніч, В. Серебряй.– Київ:Ред. загальнопед. газ., 2004.– 128 с.– (Б-ка "Шк. світу")
72. Пакась Л., Методичні особливості проведення семінарських занять з фізичної географії в умовах групової навчальної діяльності учнів//Рідна школа,2005.-6.– С.58-61
73. Паламарчук Л., Соціальна складова шкільного курсу "Географія України"/ Л.Паламарчук, М.Сорока;/Рідна школа,2005.-2.– С.49-52
74. Паламарчук М., Економічна і соціальна географія України з основами теорії:Посібник/ М.Паламарчук, О.Паламарчук.– Київ:Знання, 1998.– 416 с.
75. Пастернак О., Пояснення тризуба, герба Великого Київського Князя Володимира Святого.– Київ:Веселка, 1991.– 47с.:іл.
76. Перехрест О.Г., Історична хронологія:Навч. посібник.– Черкаси:Відлуння, 1999.– 144с.
77. Перцик Е.Н., География городов (геоурбанистика):Учеб. пособие.– Москва:Высш. школа, 1991.– 319с.:ил.
78. Пістун М.Д., Географія агропромислових комплексів:Навч. посіб./ М.Д.Пістун, В.О.Гуцал, Н.І.Провотар.– Київ:Либідь, 1997.– 200 с.
79. Попюк М., Форми і методи вивчення географічної номенклатури//Краєзнавство. Географія. Туризм,2007.-17.– С.5-7
80. Региональная экономика:Учеб для вузов/Т.Г.Морозова, М.П.Победина, Г.Б.Лоляк и др.; Под ред. Т.Г.Морозовой.– 2-е изд. перераб. и доп.– Москва:Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998.– 472с.
81. Родионова И.А., Экономическая география:Уч. справ. пособие/ И.А.Родионова, Т.М.Бунакова.– 6-е изд.– Москва:Московский Лицей, 2003.– 496с.
82. Розміщення продуктивних сил України:Навч.-метод. посібник/С.І.Дорогунцов, Ю.І.Пітюренко. Я.Б. Олійник.– Київ:КНЕУ, 2000.– 364с.
83. Розміщення продуктивних сил України:Підручник/Г.П. Баб'як, В.Я. Брич, М.П.Дусановська ; За ред .Є.П. Качана.– Київ:Вища шк., 1999.– 375с.
84. Розміщення продуктивних сил України:Підручник/За ред .Є.П. Качана.– Київ:Вища шк., 1999.– 375с.:іл.
85. Розміщення продуктивних сил:Навч. посібник/В.В. Ковалевський, О.Л. Михайлюк, В.Ф. Семенов; За ред. В.В. Ковалевського та О.Л. Михайлюк.– Київ:Либідь, 1996.– 368 с.
86. Розміщення продуктивних сил:Опорний конспект лекцій для студ. 1 курсу економ. фахів денної та заочн. форм. навчан./Уклад. Н.П.Ващенко, І.К.Голулан, Т.В.Коваленко та ін.– Київ:КНТЕУ, 2001.– 261с.
87. Розміщення продуктивних сил:Підручник/В.В. Ковалевський, О.Л. Михайлюк, В.Ф. Семенов; За ред. В.В. Ковалевського, О.Л. Михайлюк, В.Ф. Семенова.– 3-тє вид., випр. і доп.– Київ:Знання, 2001.– 353 с.
88. Розміщення продуктивних сил:Підручник/За ред. В.В. Ковалевського, О.Л. Михайлюк, В.Ф.Семенова.– 2-е вид., випр. і доп.– Київ:Знання, 2000.– 546с.
89. Розміщення продуктивних сил:Підручник/За ред. В.В. Ковалевського, О.Л. Михайлюк, В.Ф.Семенова; За ред. В.В. Ковалевського.– 4-е вид., випр. і доп.– Київ:Знання, 2001.– 351с.– (" Вища освіта ХХІ ")
90. світу". Краєзнавство. Географія. Туризм.,2004.-2.– С.9-17
91. Семевський Б.Н., Введение в экономическую географию:Учеб. пособ.– 2-е изд., испр. и доп.– Ленинград:Изд-во ленинградского ун-та, 1976.– 334 с.
92. Сиротенко А.Й., Економічна і соціальна географія України:Підручник для 9-го кл. загальноосв. навч. закл.– 2-ге вид.– Київ:Освіта, 2006.– 223 с.

93. Скопин А.Ю., Введение в экономическую географию: Базовый курс для экономистов, менеджеров, географов и регионоведов: Учебник. – Москва: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – 272 с.: ил.
94. Словник-довідник з економічної географії. 9-10 класи//Бібліотека журналу "Географія", 2004.-10. – С.3-112
95. Словник-довідник з фізичної географії. 6-8 класи//Бібліотека журналу "Географія", 2004.-8. – С.1-144
96. Соціально-економічна географія України: Навч. посіб./За ред. О.І. Шаблія. – Львів: Світ, 1994. – 608 с.
97. Соціально-економічна географія України: Навч. посібник/За ред. О.І. Шаблія. – Львів: Світ, 2000. – 680 с.: іл.
98. Соціально-економічна географія України: Навч. посібник/За ред. О.І. Шаблія. – Львів: Світ, 1994. – 608 с.
99. Стеченко Д.М., Розміщення продуктивних сил і регіоналістика: Навч. посібник. – 2-ге вид., випр. і доп. – Київ: Вікар, 2002. – 374 с.
100. Стеченко Д.М., Управління регіональним розвитком: Навч. посібник. – Київ: Вища шк., 2000. – 223 с.
101. Теоретичні проблеми вітчизняної історії, історіографії та джерелознавства: Навч. видання/Ю.М. Алексєєв, Я.В. Верменич; За ред. Ю.М. Алексєєва. – Київ: Вища шк., 1993. – 187 с.
102. Территориально-производственные комплексы: опыт и проблемы формирования/Под ред. М.К. Бандмана, А.И. Чистобаева. – Ленинград: Наука, 1990. – 213 с.
103. Топузов О., Реалізація проблемного підходу на уроках географії//Рідна школа, 2005.-12. – С.28-30
104. Топузов О.М., Економічна і соціальна географія світу: Підручник для 10 кл./ О.М. Топузов, Л.В. Тименко. – Київ: Зодіак-ЕКО, 2005. – 208 с.: іл.
105. Українські дослідники Землі//Бібліотека "Шкільного світу". Краєзнавство. Географія. Туризм., 2004.-6. – С.3-128
106. Хрущев А.Т., География промышленности СССР: Учебник. – Москва: Высш. школа, 1990. – 223 с.
107. Царенко О.М. та ін., Основи екології та економіка природокористування: Курс лекцій: Практикум. – Суми: "Університетська книга", 2001. – 326 с.
108. Черненко І., До історії природних заповідників України//Бібліотека "Шкільного світу". Краєзнавство. Географія. Туризм., 2004.-2. – С.80-88
109. Чернов Б.О., Методи навчання географії в школі: Посібник для вчителів/ Б.О. Чернов, В.П. Корнєєв; За ред. А.М. Алексюка, А.Й. Сиротенка. – Київ: Рад. шк., 1986. – 174 с.
110. Чирка В.Г., Геологія. Тектоніка. Корисні копалини. 6-10 класи. Шкільний словник-довідник//Бібліотека журналу "Географія", 2005.-12. – С.3-112
111. Шаблій О., Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2001. – 744 с.
112. Шевченко В., Ай-Петрі//Бібліотека "Шкільного світу". Краєзнавство. Географія. Туризм., 2004.-2. – С.55-57
113. Шищенко П., Діяльнісна концепція в географії: науково-практичний і освітній виміри/ П.Шищенко, Н.Муніч; Географія та основи економіки в школі, 2007.-3. – С.31-35
114. Шувалов Е.Л., География населения: Учеб. пособ. – 2-е изд., перераб. – Москва: Просвещение, 1985. – 176 с.
115. Экономическая и социальная география: Основы науки: Учебник/М.М. Голубчик, Э.Л. Файбусович, А.М. Носонов, С.В. Макара. – Москва: ВЛАДОС, 2003. – 400 с.
116. Юрківський В.М., Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни: Підручник. – 2-е вид. – Київ: Либідь, 2001. – 416 с.

Варіант тестового завдання

1. З якою наукою найтісніше пов'язана методика викладання географії?

- а. Психологією
- б. Дидактикою
- в. Культурологією
- г. Соціологією

2. Що є визначенням і обґрунтуванням різних форм організації навчального процесу?

- а. Завдання методики навчання географії
- б. Мета методики навчання географії
- в. Проблема методики навчання географії
- г. Метод методики навчання географії

3. Який метод базується на вивченні навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного?

- а. Дедуктивний метод
- б. Пояснювально демонстраційний метод.
- в. Аналітичний метод
- г. Індуктивний метод

4. Що дає фактичний матеріал для досліджень?

- а. Уроки географії
- б. Позакласна робота
- в. Наукові статті
- г. Позашкільна робота

5. З якого року географію почали викладати як окремий предмет?

- а. 1934р
- б. 1965р
- в. 1975р
- г. 1988р

6. Яка форма контролю здійснюється під час лекцій, практичних, лабораторних, семінарських занять .

- а. Рубіжний контроль
- б. Підсумковий контроль
- в. Семестровий контроль
- г. Поточний контроль

7. З урахуванням ґрунтово-кліматичних умов склалася регіональна спеціалізація рослинності. У зоні степу вирощують основну частину:

- а. Льону
- б. Хмелю
- в. Соняшнику
- г. Картоплі

8. Що є особливим способом відображення дійсності у вигляді просторової моделі?

- а. Карти
- б. Атласи
- в. Підручник
- г. Екскурсії

9. Що належить до засобів навчання географії?

- а. Натуральні об'єкти та моделі натуральних об'єктів і явищ
- б. Описи і зображення географічних об'єктів і явищ за допомогою символів
- в. Прилади для відтворення й аналізу процесів та явищ природи і суспільства
- г. Всі відповіді вірні

10. Яка кількість населення нашої планети ?

- а. 7,5 млрд. чол.
- б. 5,5 млрд. чол.:
- в. 6 млрд. чол.
- г. 6,5 млрд. чол.;

11. Як називається припущення, недоведена думка в науковій роботі?

- а. Об'єкт
- б. Предмет
- в. Гіпотеза
- г. Завдання

12. Якій галузі географії найбільше надають перевагу країни Азії?

- а. Фізична географія
- б. Суспільна географія
- в. Економічна географія
- г. Соціальна географія

13. В якому озері наявні найбільші запаси прісних вод у світі ?

- а. Чад
- б. Байкал;
- в. Ері
- г. Каспійське.

14. Хто є фундатором МВГ в Європі?

- а. Я.А. Коменський
- б. К. Ушинський
- в. А. Макаренко
- г. В. Сухомлинський

15. Скільки держав утворилось на місці СРСР ?

- а. 12 держав
- б. 13 держав
- в. 14 держав
- г. 15 держав

16. Коли політична карта світу зазнала найбільших змін?

- а. На початку ХУІІст.
- б. На початку ХУІІІст.
- в. На початку ХІХ ст..
- г. У ХХ столітті

17. В якій країні є найбільша кількість авіаліній ?

- а. Росія
- б. Пакистан
- в. США
- г. Всі відповіді вірні

18. В якій європейській країні знаходяться найбільші запаси урану ?

- а. Франції
- б. Великій Британії
- в. Бельгії
- г. Австрії

19. Яким є паливно-енергетичний баланс Західної Європи ?

- а. Нафтогазовим
- б. Кам'яновугільним
- в. Газовим
- г. Нафтовим

20. Що належить до

методів за формами організації навчання?

- а. Екскурсії
- б. Фенологічні спостереження
- в. Метод фронтальної роботи
- г. Всі відповіді вірні

21. В якій сфері зайнята більшість працюючих країн Західної Європи?

- а. Промисловості
- б. Сільському господарстві
- в. Сфері послуг
- г. Всі відповіді вірні

22. Розвідані запаси вугілля у світі оцінюються більш, ніж у 1,2 трлн. тонн. На яку частину світу припадає понад 46 % цих запасів ?

- а. Східну і Центрально-Східну Америку
- б. Північну і Південну Америку
- в. Західну Європу
- г. Всі відповіді вірні

23. Що належить до гірничо-хімічних природних ресурсів ?

- а. Апатити
- б. Алмаз
- в. Глина
- г. Фосфати

24. До якої групи країн належить США, Канада, Японія, Велика Британія, Франція, Італія, ФРН ?

- а. Колишніх колоній Великої Британії
- б. Країн з найвищим рівнем економічного розвитку
- в. Членів ОПЕК
- г. Англомовних країн

25. Який основний район збору рису ?

- а. Країни Карибського моря
- б. Середземномор'я.
- в. Аравійський пів-в
- г. Австралія;

Форма проведення вступного іспиту – письмове тестування.

Кількість питань у тесті – 25

Тривалість тестування – 1 год

Критерії оцінювання - завдання оцінюється за 100 - бальною шкалою. Правильна відповідь оцінюється у 4 бали, неправильна відповідь – 0 балів. Максимальна кількість балів – 100, мінімальна кількість балів – 52.

Вступники, які набрали менше 52 балів до участі в конкурсі на зарахування не допускаються.

Голова фахової атестаційної комісії,
доцент кафедри географії, екології
та методики навчання

Воловик Л.М..